

Atodiad 1: Cytundeb Cyflawni'r CDS: Sylwadau a dderbyniwyd ac Ymatebion

Cyf	Sylwadau gan	Manylion y Sylwadau	Ymateb y CBC i'r Sylwadau	Newidiadau i'r Cytundeb Cyflawni
1	Cynghorydd Geraint Wynn Parry Cyngor Gwynedd	<p>Diolch i chi am anfon y wybodaeth hon i mi. Fel Cynghorydd newydd, mae gen i lawer o ddi-ddordeb yn eich sefydliad (y CBC) a chyflwyno Cynlluniau Strategol (lle mae Trafnidiaeth yn rhan bwysig o'r prif Gynllun Strategol ei hun).</p> <p>Mi wna i ddarllen y Cytundeb Cyflawni mewn mwy o fanylder a gadael i chi wybod.</p> <p>Un broblem sy'n sefyll allan yn syth yw eich rhaglen gydag amserlen fer iawn er mwyn cytuno ar ddrafft o'r Cytundeb Cyflawni. Mae'n rhaid dangos cydweithrediad er mwyn derbyn sylwadau pawb os ydych am osgoi cwynion. Os ydych wedi colli amser yn darparu'r Cytundeb, mae wir angen i chi osgoi gwasgu ar amseru'r gymeradwyaeth. Rwy'n dweud hyn yn y ffordd orau bosib.</p>	<p>Diolch i chi am eich e-bost diweddar mewn ymateb i'r hysbysiad o gyhoeddi Cytundeb Cyflawni drafft y Cynllun Datblygu Strategol. Yn ogystal â hyn, gwerthfawrogi eich bod wedi nodi'r diddordeb sydd gennych yn y cynllun i'r dyfodol. Yn amlwg, rydych chi'n rhanddeiliad pwysig a byddwch yn derbyn gwybodaeth wrth i'r cynllun fynd yn ei flaen.</p> <p>Mae trafndiaeth, fel y cyfeiriwch, yn elfen allweddol o'r cynllun, o ran y Cynllun Datblygu Strategol yn cydnabod cynlluniau a phrosiectau trafndiaeth penodol lle gellid bod angen gwarchod y tir y mae arnynt ei angen, er enghraifft, ond hefyd o ran cydnabod pwysigrwydd isadeiledd trafndiaeth i gefnogi'r strategaeth ofodol a'r prif leoliadau ar gyfer twf a datblygiad yn y dyfodol. Bydd y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn ffynhonnell allweddol i lywio hyn.</p> <p>O ran amseru'r Cytundeb Cyflawni, nid oes unrhyw fwriad i frysio i'w baratoi ac mewn gwirionedd nid yw'r ymgynghoriad sydd newydd gael ei ddechrau ers chwe wythnos yn ofyniad statudol ond mae'n un y mae'r CBC wedi cydnabod ei fod yn bwysig yn ysbryd bod yn agored a rhannu pob cam o'r broses. Yn ogystal, dogfen weithdrefnol yn unig yw'r cytundeb</p>	Dim

			<p>cyflawni, cynllun o sut y bydd y cynllun yn cael ei gynhyrchu os hoffech chi, ac nid yw'n cynnwys unrhyw beth sy'n ymwneud â llunio polisi cynllun neu ddynodi lleoliad datblygiad, er enghraifft. Mae Llywodraeth Cymru yn ymwybodol o'r cam a gyrhaeddwyd gyda'r cynllun ac yn cefnogi'r cynnydd cadarnhaol a wnaed gan y CBC i baratoi ar gyfer cychwyn y Cynllun Datblygu Strategol.</p>	
2	Cynghorydd Jina Gwyrfai Cyngor Gwynedd	Cynllun Datblygu Strategol newydd - Hoffwn weld pa sylw fydd yn cael ei roi i'r Adroddiad Cymunedau Cymraeg a'r iaith Gymraeg.	<p>Diolch am eich e-bost mewn perthynas â'r Cynllun Datblygu Strategol. Gan fod y Cynllun Datblygu Strategol yn broses sydd bron yn union yr un fath â'r un a ddefnyddir ar gyfer Cynlluniau Datblygu Lleol fel eich un chi yng Ngwynedd, mae'r gofynion i ystyried yr effaith ar y Gymraeg yr un fath ag ar gyfer y Cynllun Lleol. Roedd hyn yn cynnwys ystyried yr effaith ar y Gymraeg fel rhan o Asesiad Effaith Integredig ehangach i sicrhau bod y cynllun mor gynaliadwy â phosib, ac yn unol ag amcanion Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae'r CBC eisoes yn cynllunio gwaith i adnabod sgôp yr asesiad hwn ac agweddau allweddol yr effaith ar yr iaith Gymraeg i'w cynnwys yn hynny.</p> <p>I lywio'r uchod, cyfeirir at yr holl dystiolaeth berthnasol a bydd hynny wrth gwrs yn cynnwys y cyhoeddiad diweddar yr ydych chi'n cyfeirio ato. Er bod y cyhoeddiad yn cyfeirio yn bennaf at newidiadau sydd eu hangen i bolisi a chanllawiau cenedlaethol, mae'n amlwg ei fod yn berthnasol i'r broses Cynllun Datblygu Strategol ac yn enwedig felly pan fo ei argymhellion yn arwain at newidiadau i bolisi a chanllawiau cenedlaethol y bydd angen i'r CDS wedyn gydymffurfio â nhw.</p>	Dim

3	<p>Jenny Emmett Heneb: Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru</p>	<p>Heneb: Nid yw'r Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru yn cael ei chrybwyll ar hyn o bryd yn y rhestrau o ymgylchoreion, ond mae'r sefydliadau cyn uno Ymddiriedolaeth Archaeolegol Clwyd-Powys ac Ymddiriedolaeth Archaeolegol Gwynedd yn ymddangos yn y rhestrau a ddarperir gan Wynedd, Sir y Fflint a Sir Ddinbych. Er mwyn osgoi dryswch, dylid rhestru Heneb fel ymgynghorai ar gyfer pob un o'r chwe awdurdod lleol ac APC Eryri, a dylid dileu cyfeiriadau at yr hen Ymddiriedolaethau rhanbarthol.</p>	<p>Bydd y CBC yn sicrhau bod y rhestr gyswllt yn cael ei diweddarau i gyfeirio at Heneb ac nid yr hen ymddiriedolaethau – lluniwyd y rhestr o'r rhai y mae pob awdurdod lleol yn eu defnyddio ar gyfer eu CDLLau felly bydd y CBC yn gwneud yr un pwynt i'r ACLlau bod angen iddynt ddiweddarau eich manylion.</p>	<p>Diweddarau rhestr gyswllt CDS y CBC gyda'r manylion diwygiedig</p>
4	<p>Jenny Emmett Heneb: Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru</p>	<p>Mae gan Heneb rôl statudol wrth gynnal y Cofnod Amgylchedd Hanesyddol statudol ar ran Gweinidogion Cymru, y mae'n ofynnol i gyrff cyhoeddus eu defnyddio wrth gyflawni eu swyddogaethau, a nhw yw'r cynghorwyr cynllunio archaeolegol ar gyfer pob un o'r awdurdodau cynllunio lleol. Er mwyn sicrhau bod ymgynghoriad â ni ar y pwyntiau perthnasol yn y broses, ochr yn ochr â sefydliadau eraill sy'n darparu gwasanaethau cyhoeddus, efallai y byddai'n briodol i ni gael ein grwpio at ddibenion ymgynghori gyda'r Cyrff Ymgynghori Penodol yn hytrach na'r gyfres ehangach o grwpiau diddordeb arbennig a sefydliadau gwirfoddol / cymunedol.</p>	<p>Er bod rheoliadau'r CDS yn eithaf penodol o ran y math o ymgynghorai a phwy ddylai fod yn rhan o'r rhestr Ymgylchoreion Penodol, mae'r CBC serch hynny wedi ychwanegu Heneb at y rhestr honno.</p>	<p>Ychwanegu Heneb at restr Ymgylchoreion Penodol y CDS</p>

5	Jenny Emmett Heneb: Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru	Nid oes llawer o sôn am dreftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd hanesyddol yn y DDA, ac mae Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023 ar goll o amlinelliad polisi a deddfwriaeth berthnasol. Dylai'r amgylchedd hanesyddol ffisegol a'r dreftadaeth ddiwylliannol anniriaethol gael eu cynnwys yn yr ISA, yn unol â dull integredig Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 a Rheoliadau Asesiad Amgylcheddol Strategol 2004.	O ran y Cytundeb Cyflawni, mae'n ddogfen weithdrefnol ac nid yn un sy'n cynrychioli cynnwys gwirioneddol y cynllun fel y cyfryw. Bydd y CBC yn sicr yn mynd i'r afael â'r diffyg cyfeiriad at y ddeddfwriaeth rydych chi'n cyfeirio ati ond o ran eich pwynt ynglŷn â chyfeirio at dreftadaeth ddiwylliannol ac amgylchedd hanesyddol, dylid cofio bod y Cytundeb Cyflawni yn ddogfen weithdrefnol sy'n nodi sut y bydd y cynllun yn cael ei gynhyrchu, pwy fydd yn cymryd rhan, a pha mor hir y bydd yn ei gymryd. Ar y sail hon nid oes unrhyw beth yn cael ei gynnwys na'i ddiystyru ac mae prosesau allweddol wedi'u cynnwys yn rheoliadau'r CDS a Llawlyfr drafft y CDS sy'n ymwneud â phethau fel casglu sylfaen dystiolaeth a cwmpasu'r cynnwys ar gyfer Asesiad Effaith Integredig lle bydd y materion hyn yn cael eu hystyried. Rhaid i'r CDS hefyd gyfeirio at y Cymru'r Dyfodol: y Cynllun Cenedlaethol a sut mae'n ymdrin â'r materion rydych chi'n tynnu sylw atynt, er mwyn penderfynu sut y gall y materion hyn droi'n bolisi ar y lefel ranbarthol strategol. Dyna lle gall y budd ohonoch chi fod yn gorff unedig helpu mewn gwirionedd, a deall sut rydych chi'n teimlo y gallai'r materion rydych chi'n eu codi gael eu cyfeirio atynt ar lefel polisi cynllunio strategol ranbarthol.	Diwygio'r Cytundeb Cyflawni drafft i gyfeirio at Ddeddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023
6	Jenny Emmett Heneb: Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru	Mae'r rhestr o Ddogfennau'r Sylfaen Dystiolaeth yn Atodiad 1 yn cynnwys Asesiad Cymeriad Tirwedd ac Asesiad Dynodiad Tirwedd Arbennig. Efallai y gwyddoch bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn cynnal	Mae Atodiad 1 o'r Cytundeb Cyflawni yn cynnwys sail eang ar gyfer y dystiolaeth debygol y gallai fod ei hangen i lywio'r CDS a rhan fawr o hyn fydd archwilio'r hyn sy'n bodoli eisoes, o ran y dystiolaeth y mae pob Awdurdod Lleol wedi'i	

		<p>adolygiadau rheolaidd o'r natur hon a fydd yn berthnasol, ac ar hyn o bryd yn gweithio gyda Heneb i edrych yn arbennig ar newid mewn ardaloedd a ddynodwyd ar y Gofrestr Tirweddau o Ddiddordeb Hanesyddol anstatudol. Wrth i'r asesiadau strategol hyn gael eu paratoi, hoffem i chi ymgynghori â ni fel y gallwn gyfrannu unrhyw wybodaeth berthnasol sy'n deillio o'r gwaith hwn.</p>	<p>choladu ar gyfer eu priod CDLI, a ffynonellau fel y rhai rydych chi'n sôn amdanynt. Fodd bynnag, byddai'n ddefnyddiol pe bai CNC yn fwy rhagweithiol wrth hyrwyddo'r gwaith hwn a'u bod hefyd yn ei gyflwyno mewn cyd-destun ehangach na lleol. Mewn trafodaeth ddiweddar gyda swyddog profiadol o CNC, cyfeiriwyd at eu rhwystredigaeth ei bod yn anodd cael darlun strategol trosfwaol o waith amgylcheddol allweddol a meysydd polisi sy'n rhan o gylch gwaith CNC, a fyddai'n ddefnyddiol i waith y CDS. Nid yw'r CBC yn gweld mai rôl y CDS yw coladu gwaith o'r fath neu gynnal astudiaethau strategol i hysbysu CNC os yw'r gwaith hwnnw'n cael ei wneud ar lefel leol neu ddarniog gan CNC yn unig, ac mae angen dysgu'r gwersi o'r ffordd y mae'r holl fater o ffosffadau wedi'i ymdrin ag o hefyd. Bydd hyn yn rhan o ymgysylltiad cynnar o ran casglu tystiolaeth yn ogystal â llywio sut rydym yn cwmpasu gwaith ar bethau fel asesu tirwedd gan nad yw'r CBC yn sicr eisiau gwario arian cyhoeddus ar 'ail-greu'r olwyn' os yw'r asesiadau hyn eisoes ar gael a/neu yn gyfrifoldeb ar eraill i'w paratoi.</p>	
7	Jenny Emmett Heneb: Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru	<p>Dylid nodi hefyd, yn gynyddol, bod angen asesiad penodol (a elwir yn ASIDOHL) gan Heneb a Cadw ar gyfer Safleoedd Posib sy'n effeithio ar Dirweddau Hanesyddol Cofrestredig, i lywio dyraniad safleoedd mewn cynlluniau datblygu lleol. Mae'n rhesymol rhagweld y gallai fod angen hyn wrth ystyried cynigion lefel strategol, sydd â</p>	<p>O ran ASIDOHL, pan fyddwch chi'n dweud bod Heneb a Cadw yn 'gofyn' am y rhain ar gyfer safleoedd posib, nid yw'r CBC yn glir sut mae'r gwaith hwnnw'n cysylltu â chyfrifoldeb y CBC (a'r ACLI priodol) i gynhyrchu CDLI a'r canllawiau y maent yn eu dilyn o ran PCC a llawlyfr y CDLI o ran y broses safleoedd posib a sut maent yn dewis safleoedd? Pa rôl mae Heneb a Cadw yn ei</p>	<p>Dim Heneb i egluro cyfeiriad at ASIDOHL</p>

		chwmpas mawr cymesur ar gyfer effaith tirwedd hanesyddol, fel ategu i'r LCA a'r SLDA.	chwarae wrth ddewis safleoedd? Ni all y CBC ddod o hyd i gyfeiriad at ASIDOHL yn y naill neu'r llall o'r canllawiau cenedlaethol a grybwyllwyd? Byddai'n ddefnyddiol i Heneb egluro sut y bydd yr asesiadau hyn yn berthnasol i'r broses asesu safleoedd posib y CDS.	
--	--	---	---	--